

Tillstånd och upplysning

Lantbrukarnas Ekonomi AB
Franzégatan 6
10533 Stockholm

Beslut angående ansökan om nöddispens på växtskyddsområdet för Amistar Gold

1 Beslut

Kemikalieinspektionen beviljar dispens från kravet på produktgodkännande för växtskyddsmedlet Amistar Gold (registreringsnummer 5416), enligt artikel 53 i förordning (EG) nr 1107/2009¹.

Gäller från och med	2018-07-27
Gäller till och med	2018-10-30
Sammanfattning av användningsområde	Mot <i>Stemphylium</i> Leaf Blight (<i>Stemphylium</i> sp) i odlingar av purjolök

Den som använder Amistar Gold ska uppfylla de kunskapskrav som gäller för användning av växtskyddsmedel i klass 2.

Specificerade användningsvillkor framgår av beslutsbilagan.

1.1 Återrapportering

Efter avslutad odlingssäsong ska en redogörelse lämnas in till Kemikalieinspektionen över vilka strategiförsök som genomförts under 2018 och på vilket sätt resultaten från dessa kan ge information om att kommande års odlingar av purjolök kan genomföras utan behov av dispens.

Redogörelsen ska lämnas in till oss senast 31 januari 2019.

2 Beskrivning av ärendet

Vi fick in er ansökan om dispens för nedanstående ändamål den 19 juli 2018.

Sökande	Lantbrukarnas Ekonomi AB Franzégatan 6 10533 Stockholm
Typ av dispens	Begränsad och kontrollerad användning vid nödsituation
Produktnamn	Amistar Gold
Produktens registreringsnummer	5416

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG.

Verksamma ämnen	Difenokonazol Azoxystrobin
Funktion	Fungicid
Sökt användningsområde	Mot Stemphylium Leaf Blight (<i>Stemphylium sp</i>) i odlingar av purjolök

2.1 Ni har uppgett följande skäl till ansökan om dispens

2.1.1 Beskrivning av faran

Till stöd för er ansökan har ni i huvudsak anfört följande. *Stemphylium sp* av den art som hittats i Sverige i år är av den art som orsakar Stemphylium Leaf Blight (SLB), en vanligt förekommande sjukdom på purjolök i världen. *Stemphylium sp* i purjolök är en ny sjukdom i Sverige och därför finns inga alternativa beprövade bekämpningsmetoder mot sjukdomen inför årets säsong. Dessutom verkar svampen ha övergått från att vara en sekundär patogen till att vara en primär – den kan alltså orsaka sjukdomsutbrott utan att det finns en tidigare infektion i plantan orsakad av en annan patogen. Angreppen av *Stemphylium sp* leder till fläckar på bladen. Det gör att bladen vissnar och plantans tillväxt påverkas.

Om dispens inte ges kan det leda till skördebortfall som uppskattas uppgå till mellan 10 % och 30 % i nuläget. Det skulle motsvara en utebliven intäkt på 9,60 Mkr per år om alla odlare drabbas. För den enskilde odlaren av en så specialiserad gröda som purjolök kan förlusterna bli avsevärda. Skadorna innebär såväl skördebortfall som extra arbete i form av putsning. Det uppskattade extra arbetet för putsningen uppgår till mellan 30 och 50 % mer än ett normalår. Utöver odlarna drabbas även de som jobbar med att skörda, packa och vidareförädla produkterna och många arbetstillfällen försvinner om skörden går förlorad. De samlade ekonomiska konsekvenserna blir stora för den enskilde odlaren och för svensk purjolöksodling som helhet.

2.1.2 Beskrivning av alternativ

Enligt er dokumentation är SLB en ny sjukdom i Sverige och därför har inga alternativ behövt utredas tidigare.

2.1.3 Beskrivning av skäl till att Amistar Gold är det bästa alternativet

De verksamma ämnen som är effektiva mot SLB finns i Fungicide Resistance Action Committee (FRAC) grupp 3 och 7. Inga produkter med verksamma ämnen i de grupperna finns godkända för purjolök i Sverige idag. Amistar Gold är en i Sverige godkänd produkt som innehåller difenokonazol, som tillhör FRAC grupp 3. Difenokonazol ingår i preparat som är godkända i purjolök i andra europeiska länder vilket möjliggör tillgången till resthaltsdata.

2.1.4 Beskrivning av åtgärder för att undvika upprepad dispens

Eftersom SLB är en ny sjukdom på purjolök i Sverige så avser LRF att ta med den i kommande diskussioner om växtskydd. LRF är medvetna om problemen som dispenser innebär och arbetar aktivt för att hitta sätt att undvika dessa.

2.2 Samråd med Livsmedelsverket

Vi har samrått med Livsmedelsverket i fråga om konsumentskydd. Livsmedelsverket anser inte att den ansökta användningen av Amistar Gold i yrkesmässiga odlingar av purjolök utgör någon hälsorisk för konsumenter eller riskerar att överskrida gällande gränsvärden.

2.3 Tidigare dispenser

Inga tidigare dispenser har ansökts för denna produkt.

2.4 Godkännandevillkor för verksamt ämne

Det verksamma ämnet Difenokonazol är godkänt genom direktiv 2008/69/EG² till och med den 31 december 2018.

Av beslutet om godkännande av difenokonazol framgår att medlemsstaterna vid prövning av produktgodkännande ska ta särskild hänsyn till skyddet av vattenlevande organismer.

3 Skäl

3.1 Tillämpliga bestämmelser

Ett växtskyddsmedel får endast släppas ut på marknaden och användas om det har produktgodkänts i den berörda medlemsstaten enligt artikel 28 i förordning (EG) nr 1107/2009. Kemikalieinspektionen får dock i särskilda fall ge dispens från kravet på godkännande och tillåta att ett växtskyddsmedel, under högst 120 dagar, släpps ut på marknaden för begränsad och kontrollerad användning, om en sådan åtgärd framstår som nödvändig på grund av en fara som inte kan avvärjas på något annat rimligt sätt. Detta framgår av artikel 53 i förordningen.

3.2 Kemikalieinspektionens bedömning

Dispens får endast beviljas om det rör sig om ett särskilt fall. Det är första gången som Kemikalieinspektionen prövar en ansökan om dispens för användning av Amistar Gold mot *Stemphylium sp* i odlingar av purjolök. Sjukdomen som uppstår på grund av denna svampart är SLB och det finns i nuläget inget godkänt växtskyddsmedel i Sverige som verkar effektivt mot denna sjukdom i odlingar av purjolök.

Det finns i dagsläget tre godkända växtskyddsmedel mot svampangrepp i odlingar av purjolök:

² KOMMISSIONENS DIREKTIV 2008/69/EG av den 1 juli 2008 om ändring av rådets direktiv 91/414/EEG för att införa klofentezin, dikamba, difenokonazol, diflubenzuron, imazakvin, lenacil, oxadiazon, pikloram och pyriproxifen som verksamma ämnen.

Produkt	Verksamt ämne	Reg nr	Typ av verksamt ämne	Behandlingsmetod
Amistar	Azoxystrobin 250 g/l	4219	Metoxyakrylat	Bomspruta
Mirador 250 SC	Azoxystrobin 250 g/l	5021	Metoxyakrylat	Bomspruta
Candit	Kresoximmetyl 50 vikt-%	4211	Oximinoacetat	Bomspruta

Både Amistar och Mirador 250 SC innehåller det verksamma ämnet azoxystrobin medan Candit innehåller det verksamma ämnet kresoximmetyl och båda dessa verksamma ämnen tillhör FRAC-grupp 11. Enligt er dokumentation är det enbart fungicider som finns i FRAC grupp 3 och 7 som kan bekämpa SLB. Detta bekräftas även av Jordbruksverkets yttrande i ärendet. Därmed finns inget alternativ att tillgå för bekämpning av SLB i odlingar av purjolök. Vi instämmer i er bedömning att de alternativa produkter som idag är godkända för användning mot svampangrepp i odlingar av purjolök inte kan undanröja den fara som SLB utgör. Att ge dispens framstår därför som nödvändigt.

Det är fråga om ett särskilt fall och växtskyddsmedlet, som tillåts att användas under 96 dagar, släpps ut på marknaden för begränsad och kontrollerad användning med de villkor som beslutas.

Vidare bedömer Livsmedelsverket att den ansökta användningen av Amistar Gold i yrkesmässiga odlingar av purjolök inte utgör någon hälsorisk för konsumenter eller riskerar att överskrida gällande gränsvärden under de föreslagna användningsförhållandena med föreskrivna villkor.

3.3 Motivering av villkor

Användning enligt den aktuella dispensansökan är jämförbar med användningsområden som Amistar Gold idag är godkänd för, såsom höstraps och höstrybs. Bland annat är hektardosen, antalet behandlingar och behandlingsmetoden likadana. Vi bedömer att samma villkor som gäller för nuvarande produktgodkännande också ska gälla för dispensansökan. Vi föreskriver därför att skyddshandskar ska användas vid hantering av produkten och att skyddshandskar och skyddskläder ska användas vid arbetsmoment som innebär risk för kontakt med sprutvätska eller sprutdimma. Vidare föreskriver vi att ett vindanpassat skyddsavstånd ska bestämmas med hjälp av Säkert växtskydds "Hjälpreda vid bestämning av anpassade skyddsavstånd. Lantbruksspruta med bom".

3.4 Slutsats

Kemikalieinspektionen bedömer att ni har visat att kraven i artikel 53 i förordning (EG) nr 1107/2009 är uppfyllda mot bakgrund av de skäl som redovisats ovan. Kemikalieinspektionen bifaller därför ansökan om dispens.

4 Upplysningar

Kemikalieinspektionen upplyser om att dispens enligt artikel 53 i förordning (EG) nr 1107/2009 i normalfallet endast beviljas en gång. Dispensförfarandet syftar till att hantera faror eller hot som uppkommer sällan och som därmed inte kan förutses. Om en fara riskerar att upprepas eller utgör ett återkommande problem ska inte

dispensförfarandet användas för att lösa problemet. Det är därför viktigt att ni utformar en strategi för att undvika fortsatt behov av dispens eller tar fram andra bekämpningsmetoder för att åstadkomma en långsiktig lösning. Vid upprepad ansökan om dispens ska ni visa vilka åtgärder som ni vidtagit för att undvika behov av ytterligare dispens.

Om produkten är godkänd i en annan medlemsstat inom EU finns det möjlighet för innehavaren att ansöka om produktgodkännande i Sverige genom ömsesidigt erkännande enligt artikel 40 i förordning (EG) nr 1107/2009. Under vissa förutsättningar finns samma möjlighet för till exempel jordbruksorganisationer.

Om produkten redan är godkänd i Sverige för viss användning finns möjlighet att ansöka om utvidgat produktgodkännande för mindre användningsområde enligt artikel 51 i förordning (EG) nr 1107/2009.

5 Hur man överklagar

Detta beslut får överklagas hos mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Ett skriftligt överklagande ställt till mark- och miljödomstolen ska i så fall ha kommit till Kemikalieinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

På Kemikalieinspektionens vägnar

Marie-Louise Rydén

Beslutande

Ahmed Sabah

Föredragande

Bilagor:

- Bilaga _ Villkor _ Dispens
- Registerutdrag _ Produktvillkor _ Amistar Gold